

Грищенко І. М.,
д.е.н., професор, чл.-кор. НАПН України, ректор
Київського національного університету
технологій та дизайну, м. Київ
Бреус С. В.,
к.е.н., доцент кафедри економіки підприємства
Київського національного університету
технологій та дизайну, м. Київ

ГЛОБАЛЬНІ ТА РЕГІОНАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В сучасних умовах альтернативи глобалізації не існує, оскільки в планетарному масштабі вона несе раціоналізацію та оптимізацію використання ресурсів людства та є шляхом до збільшення ефективності окремих секторів та світової економіки в цілому [1].

В умовах глобалізації виникають нові виклики, котрі формуються під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх факторів [2], справляють негативний вплив та з часом лише поглиблюють диспропорції в економічному розвитку секторів промисловості, регіонів та держави в цілому. Зокрема, у 2014 році спостерігалось накопичення негативних тенденцій в економічному розвитку країни, котрі, у результаті, справили руйнівний вплив і на економічний розвиток регіонів. Так, у матеріалах НБУ для парламентських слухань на тему стабілізації фінансової системи наголошувалось про те, що ВВП України скоротився на 6,7 %, дефіцит зведеного бюджету країни разом з НАК «Нафтогаз України» перевищив 10% ВВП, національна валюта знецінилася майже удвічі, а інфляція зросла майже на 25 %, дефіцит зведеного платіжного балансу становив 13 млрд дол. США, золотовалютні резерви знизилися до критично низького рівня, а банківська система втратила третину депозитів. Також, як наголошувалось у документі, у 2014 році Україна пережила безпрецедентне поєднання політичної, фінансово-економічної і банківської криз. Конфлікт на сході України разом з накопиченими в попередні роки макроекономічними

дисбалансами справили руйнівний вплив на макрофінансову стабільність держави [3].

Реалізація державної регіональної політики потребує використання розробленого світовою практикою інструментарію у сфері фінансово-економічного забезпечення; підвищення конкурентоспроможності територій, сприяння інноваційному розвитку; інституційного забезпечення; інтеграції регіонів та партнерства, підходи у забезпеченні котрих не відкидають напрацьованого у нормативно-правових актах інструментарію і враховують функціонування Державного фонду регіонального розвитку [4].

Кошти якого у 2015 році [5] будуть використовуватись у відповідності до Державної стратегії регіонального розвитку до 2020 року та до стратегій розвитку регіонів, планів заходів з їх реалізації або стратегічних цілей та завдань розвитку регіонів, де такі стратегії станом на 1 березня 2015 року не затверджені. До основних напрямів використання коштів відносяться: впровадження проектів співробітництва територіальних громад; заходи з підтримки добровільно об'єднаних територіальних громад; добудова об'єктів незавершеного будівництва шляхом фінансування об'єктів з високим ступенем будівельної готовності, що будуть прийняті в експлуатацію у 2015 році; забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб та сімей військовослужбовців — учасників антитерористичної операції; фінансування проектів-переможців Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування у 2013—2014 роках.

Враховуючи зазначене, можна констатувати, що Україні в умовах глобалізації з урахуванням регіональних тенденцій розвитку економіки вбачається за доцільне використання досвіду розвинутих країн у сфері державної регіональної політики шляхом використання розробленого ними інструментарію, зокрема у країнах Європи основним інструментом регіональної політики майже завжди є програма інвестицій або розвитку, яка виступає як своєрідна угода між різними державними органами, які беруть участь у спільному фінансуванні і

кожен із котрих погоджується зробити певний внесок у реалізацію програм регіонального розвитку різних типів [2]. Також підвищенню конкурентоспроможності регіонів і держави сприятиме:

1. Активізація в умовах недостатнього обсягу інвестицій в розвиток регіонів, розвитку малого та середнього бізнесу, котрий за своєю специфікою має яскраво виражену регіональну орієнтацію і активно впливає на оптимізацію структури регіональної економіки.

2. Реалізація заходів, що сприяли б мінімізації місцевих та регіональних проблем розвитку, зокрема, цього можна досягти шляхом залучення до процесу усіх секторів суспільства в регіоні чи громаді та узгодження при розробці і реалізації програм розвитку секторальних політик з планувальними містобудівними документами [4].

Література

1. Україна: небезпека чи благо глобалізації? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://ukrslavo.org.ua/ukrayina/suspilstvo/ukrayina-nebezpeka-chy-bлаго-globalizatsiyi.html>

2. Регіональна політика: правове регулювання. Світовий та український досвід /Василь Куйбіда, Анатолій Ткачук, Тетяна Забуковець-Ковачич; за заг. ред. Р. Ткачука. — К.: Леста, 2010. — 224 с. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://www.csi.org.ua/www/wp-content/uploads/2010/03/reg_polit-prn.pdf

3. Нацбанк оцінює падіння ВВП України за минулий рік у 6,7% [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/news/2015/02/19/529054/>

4. Анатолій Ткачук Депресивність територій: що це таке і як з ним боротись? [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.csi.org.ua/www/?p=1216>

5. У 2015 році кошти Державного фонду регіонального розвитку використовуватимуться за окремим порядком [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://rozvytok.in.ua/news/2339-u-2015-rotsi-koshy-derzhavnoho-fondu-rehionalnoho-rozvytku-vykorystovuvatymutsia-za-okremym-poriadkom>